

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт KOMS 006-008 - short

про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Комсомольськ
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія	оновлення
Дата визначення:	06.04.2006 р.
Дата оновлення:	26.11.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо кредитного рейтингу позичальника

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу за результатами I півріччя 2009 року економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій виконавчим комітетом Комсомольської міської ради, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата визначення/оновлення	06.04.2006 р.	26.09.2006 р.	26.06.2007 р.	04.12.2007 р.	15.04.2008 р.	04.12.2008 р.	26.05.2009 р.	26.11.2009 р.
Рівень кредитного рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	негативний	негативний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу	підтвердження	підтвердження зі зміною прогнозу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «-/+» позначають проміжні категорії рейтингу відносно основних категорій.

Рівень кредитного рейтингу міста Комсомольська підтримується:

- збереженням високих темпів зростання обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів: обсяг надходжень у I півріччі 2009 року перевищує показник виконання у I півріччі 2008 року на 22,3% та високим рівнем виконання річного плану з урахуванням змін за результатами I півріччя 2008 року – 59,0%;
- відсутністю прямого боргу Комсомольської міської ради станом на 01.10.2009 р.;
- збереженням у I півріччі 2009 року позитивної динаміки окремих показників соціального розвитку міста: зростанням рівня середньомісячної заробітної плати на 12,2%, до 2 448,0 грн., що перевищує загальноукраїнський показник на 35,1% та відсутністю заборгованості з її виплати;
- перевищенням основних показників економічного розвитку міста в розрахунку на одного мешканця над відповідними середніми показниками по країні: обсягу реалізації промислової продукції – у 5,8 рази, обсягу інвестицій в основний капітал – у 11,9 рази, обсягу іноземних інвестицій – у 3,5 рази;
- нижчою, порівняно з більшістю міст України, потребою в оновленні основних фондів, які перебувають у розпорядженні територіальної громади Комсомольської міської ради (в тому числі житлового фонду, об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста).

Рівень кредитного рейтингу міста Комсомольська обмежується:

- монопрофільністю економіки міста - ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» за результатами I півріччя 2009 року формує 52,7% надходжень податку з доходів фізичних осіб;
- уповільненням темпів зростання доходної частини бюджету міста у I півріччі 2009 року, що зумовлюється негативними наслідками кризових явищ в економіці України;
- залежністю бюджету міста від дотації вирівнювання з Державного бюджету, співвідношення обсягу якої до запланованого на 2009 рік обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складає 8,8%;
- наявною тенденцією щодо скорочення протягом 2005-2008 рр. та I півріччя 2009 року середньооблікової кількості працівників (без врахування малого бізнесу) та продовження цієї тенденції у майбутньому, внаслідок припинення окремих стратегічних ініціатив у середньостроковому періоді на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат».

Резюме

Цей аналітичний звіт розкриває основні зрушення, що відбувалися впродовж I півріччя 2009 року в соціально-економічній та фінансовій сферах м. Комсомольська, та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Комсомольської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведено після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться у звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом січня–червня 2009 року наведено у таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Комсомольська за 2006-2008 рр. та I півріччя 2009 року

Показник	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року	Темп росту, %
Чисельність населення, тис. осіб	54,3	54,3	54,4	54,3	99,9
Рівень зареєстрованого безробіття, %	0,37	0,42	0,50%	0,70%	140,0
Середньомісячна заробітна плата, грн.	1 309,0	1 632,0	2 182,0	2 448,0	112,2
Заборгованість за заробітною платою станом на кінець періоду, млн. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Питома вага середньооблікової кількості працівників у загальній чисельності населення, %	33,5	32,2	31,0	31,0	100,0
Обсяг реалізації продукції промисловості, млн. грн. (у фактичних цінах)	2 474,9	3 061,3	4 956,3	2 020,7	69,0
Роздрібний товарооборот, млн. грн. (у фактичних цінах)	87,5	114,2	182,2	108,0	145,2
Інвестиції в основний капітал, млн. грн. (у фактичних цінах)	384,5	552,7	1304,8	759,2	142,0
Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	96,4	98,2	224,5	224,7	100,1
Обсяги введення в експлуатацію житла, тис. кв. м	8,6	15,1	9,9	0,1	2,4

Джерело: Виконавчий комітет Комсомольської міської ради

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

Чисельність наявного населення в місті Комсомольську за результатами I півріччя 2009 року скоротилась на 0,1 тис. осіб та станом на 01.07.2009 р. складає 54,3 тис. осіб. У місті і надалі показник смертності переважає над народжуваністю, проте на відміну від попередніх років природне скорочення не було покрито міграційним приростом.

Динаміка ринку праці відповідає тенденціям попередніх періодів. Зокрема, спостерігається подальше скорочення загальної кількості зайнятих в економіці міста без врахування малого бізнесу. Це пов'язано переважно з оптимізацією та автоматизацією процесів на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», на якому працює більше половини зайнятих у господарському комплексі міста.

Кризові явища в економіці України негативно впливали на ситуацію на ринку праці м. Комсомольська у січні-червні 2009 року, проте наслідки цього впливу є значно меншими, ніж в інших містах України. Так, рівень зареєстрованого безробіття зріс на 0,2 в. п., до 0,7% (в середньому по країні 2,4%).

При цьому в Комсомольську спостерігається подальше зростання середньомісячної заробітної плати, рівень якої по місту перевищує відповідний середній показник по країні більше ніж на 35,1%. На відміну від попередніх періодів зростання середньомісячної заробітної плати у I півріччі 2009 року відбулось не в усіх сферах економіки міста, у галузях «Будівництво», «Фінансова діяльність» та «Державне управління» середньомісячна заробітна плата у січні-червні 2009 року була нижчою за середній рівень 2008 року. Слід зазначити, що заборгованість з виплати заробітної плати в Комсомольську відсутня.

З огляду на найбільшу кількість зайнятих та найвищий рівень оплати праці, бюджетоформуючим видом економічної діяльності у м. Комсомольську є «Промисловість», а відтак бюджету міста характерний низький рівень галузевої диверсифікації податкових надходжень та існує висока залежність від діяльності одного підприємства.

Згідно з інформацією, отриманою від виконавчого комітету Комсомольської міської ради у I півріччі 2009 року, на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» продовжується скорочення чисельності зайнятих (на 2,5%, порівняно з 2008 роком). Передбачалося, що вивільнену робочу силу після проходження відповідного навчання буде працевлаштовано на електрометалургійному заводі «Ворскла-Сталь», активне будівництво якого велось неподалік від міста. Водночас відкладення на період кризи реалізації усіх стратегічних проектів, у тому числі призупинення будівництва електрометалургійного заводу «Ворскла-Сталь», за умови подальшого скорочення працівників на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», за високої залежності ринку праці від діяльності відкритого акціонерного товариства, призведе до погіршення ситуації із зайнятістю населення міста Комсомольська.

Промисловий комплекс міста

Промисловий комплекс м. Комсомольська зберігає свою монопрофільність: провідне місце займає видобувна промисловість. За результатами I півріччя 2009 року обсяг реалізації промислової продукції у фактичних цінах, проти I півріччя 2008 року скоротився на 31,0%, до 2 020,7 млн. грн. У розрахунку на одного мешканця міста цей показник у 5,8 рази перевищує середнє значення по країні.

ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» і надалі зберігає статус містоформуєчого підприємства та залишається одним із найбільших виробників залізородних обкотишів в Україні. У січні–червні 2009 року внаслідок подальшого скорочення обсягів споживання металопродукції та зниження цін на продукцію металургійних підприємств у світі відбулось скорочення обсягу виробництва та реалізації продукції на цьому підприємстві на 8,5-4,7%, порівняно з I півріччям 2008 року.

Враховуючи, що залізородна сировина, яка видобувається в країні, використовується переважно при виплавці сталі як вітчизняними підприємствами, так і експортується в інші країни, а обсяги її споживання є похідними від попиту на продукцію чорної металургії, тому у найближчі періоди слід очікувати подальше погіршення показників фінансово-господарської діяльності видобувних підприємств.

На тлі зниження обсягів виробництва рада директорів Ferrexpo переглянула стратегію підприємства та прийняло рішення відкласти усі стратегічні проекти та зосередитись на розвитку та підтримці наявних українських потужностей до повернення стабільності на світові сировинні ринки.

Інвестиційна діяльність

У I півріччі 2009 року в місті зберігається високий рівень інвестиційної діяльності. Зокрема, за обсягом інвестицій в основний капітал та іноземних інвестицій у розрахунку на одного мешканця показники м. Комсомольська випереджають середні показники по країні в декілька разів. Причому на відміну від переважної більшості інших міст України обсяги інвестицій в основний капітал у січні–червні 2009 року зростали, що зумовлено продовженням реалізації двох великих інвестиційних проектів ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат».

Слід зазначити, що зважаючи на прийняті радою директорів Ferrexpo рішення щодо припинення всіх стратегічних ініціатив у середньостроковому періоді, можна зробити припущення про майбутнє уповільнення темпів зростання обсягів інвестицій у наступних періодах.

Протягом I півріччя 2009 року у будівельній галузі м. Комсомольська спостерігається поглиблення негативних явищ, викликаних фінансово-економічною кризою, зокрема, порівняно з I півріччям 2008 року обсяг робіт

будівельної діяльності було скорочено на 4,5%, а обсяг введеного в експлуатацію житла зменшився у 42,2 рази.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

У I півріччі 2009 року внаслідок фінансово-економічної кризи спостерігається подальше скорочення зовнішньої торгівлі послугами¹. Причому на відміну від попередніх періодів скорочувався як експорт, так і імпорт послуг. За результатами січня–червня 2009 року зовнішньоторговельний оборот послуг по місту Комсомольську склав 2 965,9 тис. дол. США, що у 2,6 рази менше, порівняно з I півріччям 2008 року. У структурі експорту провідне місце і надалі посідають транспортні послуги, у структурі імпорту найбільша питома вага припадає на послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю, та транспортні послуги. Більшість експортно-імпортних операцій припадає на Росію, Сполучене Королівство, Австрію та Сполучені Штати Америки.

Торгівля та громадське харчування

Протягом I півріччя 2009 року в м. Комсомольську зберігається позитивна динаміка розвитку споживчого ринку. Так, обсяг роздрібного товарообороту за результатами звітного періоду складає 108,0 млн. грн., темп зростання до I півріччя 2008 року становить 145,2%. Незважаючи на високу динаміку цього показника протягом 2005-2008 рр. та I півріччя 2009 року за обсягом роздрібного товарообороту у розрахунку на одного мешканця Комсомольськ і надалі поступається середньому значенню по країні.

Зростання роздрібного товарообороту підтримується як зростанням купівельної спроможності населення міста Комсомольська, так і розширенням торговельної мережі та збільшенням її потужності.

За результатами січня-червня 2009 року надходження від плати за торговий патент скоротились, порівняно з аналогічним періодом попереднього року, на 40,1%, проте надходження ринкового збору зросли на 18,0% внаслідок впровадження нових ставок ринкового збору.

Житлово-комунальне господарство міста

Комсомольська міська рада в аналізованому періоді не проводила перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги з метою приведення їх до фактичної собівартості. Відповідно станом на 01.07.2009 р. тарифи на послуги з водовідведення та з утримання будинків та прибудинкових територій відшкодовують вартість надання послуг на 98,1% та 80,1% відповідно.

¹ Інформація щодо обсягів зовнішньої торгівлі товарами в місті Комсомольську має статус конфіденційної

Незважаючи на те, що рівень проплати населення за комунальними рахунками залишається відносно високим, за деякими видами послуг він все ще є нижчим за 100,0%. Це, в свою чергу, призводить до зростання обсягу простроченої заборгованості населення за житлово-комунальні послуги: за звітний період її обсяг зріс на 42,0% та у розрахунку на одного мешканця станом на 01.07.2009 р. склав 180,3 грн., що є помірним показником. При цьому фінансовий стан комунальних підприємств залишається важким. Підприємства житлово-комунального господарства залишаються найзбитковішими підприємствами комунальної власності міста.

Земельні ресурси та комунальна власність

Комсомольська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За результатами I півріччя 2009 року питома вага надходжень від операцій з комунальним майном (продаж, оренда, користування) у структурі доходної частини бюджету міста без врахування трансфертів складає 15,8% (в I півріччі 2008 року – 21,0%).

З метою наповнення бюджету розвитку, за рахунок якого здійснюються капітальні вкладення, місто постійно здійснює продаж об'єктів та земельних ділянок комунальної власності. Слід зазначити, що в м. Комсомольську приватизація комунальної власності проводиться виключно шляхом викупу. Впродовж січня–червня 2009 року було реалізовано дві земельні ділянки загальною площею 0,3 га та вартістю продажу 130,0 тис. грн., а також два об'єкти загальною площею 0,1 тис. кв. м та вартістю 294,3 тис. грн. Рівень виконання річного плану на 2009 рік з урахуванням змін за надходженнями до бюджету розвитку становив 16,1%, а порівняно з I півріччям 2008 року обсяг надходжень скоротився у 3,3рази.

Обсяги надходжень від оренди землі та майна, яке перебуває у розпорядженні територіальної громади м. Комсомольська, зберігають тенденцію до збільшення. Значною мірою цьому сприяє робота міської ради у напрямі покращення управління наявним майном та введення в дію з 01.01.2009 р. коефіцієнта індексації до нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Можна прогнозувати, що скорочення інвестиційних проектів на ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» та тенденція до падіння попиту та, як наслідок, цін на майно комунальної власності, що спричинена загальною негативною макроекономічною динамікою у країні, буде характерна для Комсомольська у II півріччі 2009 року. Це, безумовно, впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку та може ускладнити процес реалізації програм капітального розвитку.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Комсомольська, він був представлений у форматі бюджетного балансу

Бюджет міста Комсомольська у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2007 рік			2008 року			I півріччя 2009 року		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	55 765,5	1 378,7	57 144,2	78 480,7	1 601,0	80 081,7	44 245,0	877,9	45 122,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	296,5	11 113,4	11 410,0	1 586,7	16 605,6	18 192,3	1 024,8	10 215,3	11 240,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	21 011,4	0,0	21 011,4	22 762,4	0,0	22 762,4	12 449,5	2 815,0	15 264,5
Операційні надходження всього	77 073,5	12 492,1	89 565,6	102 829,7	18 206,7	121 036,4	57 719,3	13 908,1	71 627,4
Поточні видатки	51 500,9	7 136,2	58 637,2	69 244,2	10 427,4	79 671,6	40 274,6	3 748,5	44 023,1
Субсидії та поточні трансферти	26 050,3	87,6	26 137,9	24 375,0	467,3	24 842,3	12 406,0	3 161,4	15 567,4
Операційні видатки всього	77 551,3	7 223,8	84 775,1	93 619,3	10 894,7	104 513,9	52 680,7	6 909,9	59 590,6
Операційний баланс	-477,8	5 268,3	4 790,5	9 210,5	7 312,0	16 522,4	5 038,6	6 998,2	12 036,8
Фінансовий дохід	2 500,8	0,0	2 500,8	2 833,9	0,0	2 833,9	1 241,9	0,0	1 241,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	960,1	0,0	960,1	957,8	0,0	957,8	480,9	0,0	480,9
Фінансовий баланс	1 540,7	0,0	1 540,7	1 876,1	0,0	1 876,1	761,0	0,0	761,0
Поточний баланс	1 062,9	5 268,3	6 331,2	11 086,6	7 312,0	18 398,6	5 799,6	6 998,2	12 797,8
Капітальні надходження	0,0	8 392,8	8 392,8	0,0	10 718,9	10 718,9	0,0	1 634,1	1 634,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	2 510,7	3 663,8	6 174,5	366,0	2 874,6	3 240,6	0,0	465,0	465,0
Капітальні надходження всього	2 510,7	12 056,6	14 567,3	366,0	13 593,5	13 959,5	0,0	2 099,1	2 099,1
Капітальні видатки	2 699,9	15 287,4	17 987,3	5 904,6	22 545,0	28 449,6	1 804,1	6 400,8	8 204,9
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	0,0	1 192,4	1 192,4	81,5	1 005,4	1 086,9	0,0	407,2	407,2
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	2 675,2	0,0	2 675,2	2 679,6	0,0	2 679,6	465,0	0,0	465,0
Капітальні видатки всього	5 375,1	16 479,8	21 854,9	8 665,7	23 550,3	32 216,1	2 269,1	6 808,1	9 077,1
Капітальний баланс	-2 864,4	-4 423,2	-7 287,6	-8 299,7	-9 956,9	-18 256,6	-2 269,1	-4 708,9	-6 978,0
Баланс після капітальних видатків	-1 801,5	845,1	-956,4	2 786,9	-2 644,9	142,0	3 530,6	2 289,3	5 819,8
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-32,6	-32,6
Профіцит/дефіцит	-1 801,5	845,6	-955,9	2 786,9	-2 644,4	142,5	3 530,6	2 321,9	5 852,4

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради

Виходячи з наведених вище даних у січні–червні 2009 року, як і протягом попередніх бюджетних періодів, операційний баланс бюджету зберігає додатне

значення, що забезпечувалось переважанням темпів зростання операційних доходів над темпами зростання операційних видатків. Причому сальдо операційного балансу бюджету міста Комсомольська у I півріччі 2009 року продовжує стати тенденцію до збільшення, насамперед, за рахунок зростання обсягу податкових надходжень та офіційних трансфертів. За результатами I півріччя 2009 року сальдо операційного балансу, порівняно з показником у I півріччі 2008 року, збільшилось на 69,5%, до 12 036,8 тис. грн. Це свідчить про спроможність за рахунок поточних доходів забезпечувати фінансування поточних видатків бюджету (заробітна плата та нарахування на неї, оплата медикаментів, продуктів харчування, комунальних послуг бюджетних установ, тощо).

Необхідно зазначити, що у I півріччі 2009 року, як і у 2008 році, бюджет міста не мав тимчасових касових розривів, а тому короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку не залучались.

Складовою частиною офіційних трансфертів до бюджету м. Комсомольська протягом зазначеного періоду була дотація вирівнювання з Державного бюджету, оскільки за розрахунками Міністерства фінансів України прогнозний обсяг доходів бюджету міста, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, був недостатнім для фінансування відповідних витрат. При цьому якщо у I півріччі 2008 року співвідношення дотації вирівнювання до фактично виконаного обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів складало 0,2%, то у I півріччі 2009 року – 6,2%.

Слід зазначити, що у I півріччі 2009 року, як і у попередньому бюджетному періоді, з метою зменшення навантаження на бюджет Комсомольська міська рада здійснює активні операції з тимчасово вільними залишками спеціального фонду бюджету міста шляхом їх розміщення на депозит у банківських установах. Внаслідок цього, у I півріччі 2009 року містом було додатково отримано 1 241,9 тис. грн. відсоткових платежів за користування тимчасово вільними бюджетними коштами, що на 1,2% менше за надходження у I півріччі 2008 року. Таким чином, місту вдалося у січні–червні 2009 року досягти позитивного значення фінансового балансу, незважаючи на наявні витрати, пов'язані з виплатами відсоткових платежів за випусками облігацій внутрішньої місцевої позики м. Комсомольська.

Як і в попередніх бюджетних періодах, позитивне сальдо поточного балансу бюджету спрямовується переважно на покриття дефіциту капітального балансу. Загалом бюджет міста у I півріччі 2009 року було виконано з профіцитом як за загальним, так і за спеціальним фондами. Внаслідок цього відбулося зростання обсягу залишків на рахунках бюджетних установ за загальним та спеціальним фондами станом на 01.07.2009 р. Залишки за спеціальним фондом були спрямовані на погашення випуску процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики серії А номіналом 1,0 тис. грн. на загальну суму 8,0 млн. грн. у III кварталі 2009 року.

Загалом бюджет міста у I півріччі 2009 року виконано з профіцитом, загальна сума якого на кінець аналізованого періоду склала 5 852,4 тис. грн., у тому числі за загальним фондом профіцит склав 3 530,6 тис. грн., профіцит спеціального фонду – 2 321,9 тис. грн.

Ліквідність бюджету (співвідношення залишків на рахунках міського бюджету до фактичного обсягу видатків без урахування трансфертів) порівняно з I півріччям 2008 року зросла до помірного рівня за загальним фондом – з 9,0% до 12,0%, а за спеціальним зменшилась – з 123,9% до 57,9%, що є високим показником. У той же час погашення випуску процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики серії А номіналом 1,0 тис. грн. на загальну суму 8,0 млн. грн. у III кварталі 2009 року позначиться на зниженні показників ліквідності бюджету міста.

Виконання доходної частини бюджету м. Комсомольська за результатами I півріччя 2009 року

Для доходної частини бюджету міста Комсомольська в I півріччі 2009 року, як і у 2005-2008 рр., була характерною тенденція до збільшення обсягу надходжень. У той же час, у зв'язку з продовженням кризових явищ в економіці України, темп зростання доходів бюджету міста без урахування трансфертів порівняно з I півріччям 2008 року скоротився на 21,8 в. п. та склав 115,0%.

Структурні пропорції формування доходної частини бюджету міста Комсомольська у січні–червні 2009 року, як і у попередніх періодах, були типовими для більшості місцевих бюджетів України. Найвагомими джерелами формування доходів бюджету міста були податкові надходження та офіційні трансферти.

До загального фонду бюджету м. Комсомольська у I півріччі 2009 року надійшло доходів без урахування трансфертів обсягом 46 511,7 млн. грн. (на 22,3% більше, порівняно з відповідним періодом минулого року). Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами загального фонду бюджету м. Комсомольська без урахування трансфертів за підсумками I півріччя було виконано на 59,0%, у тому числі за закріпленими доходами на 60,1% та за власними доходами – на 55,9%. Слід зазначити, що затверджений на 2009 рік Міністерством фінансів України обсяг закріплених доходів бюджету м. Комсомольська було виконано на 60,1%.

Податок з доходів фізичних осіб залишається головним джерелом формування закріплених доходів загального фонду бюджету міста. Уточнений річний план за надходженнями податку з доходів фізичних осіб у січні–червні 2009 року було виконано на 61,5%. Порівняно з аналогічним періодом попереднього року, обсяг надходжень податку з доходів фізичних осіб у січні–червні 2009 року збільшився на 20,4%. Слід зазначити, що для бюджету міста Комсомольська характерним є високий рівень концентрації надходжень податку з доходів фізичних осіб у частині найбільших платників податку. Зокрема у I півріччі 2009 року ВАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат» перерахувало до бюджету міста 52,7% загального обсягу надходжень податку. Відтак ресурсна забезпеченість бюджету міста значною мірою залежить від ефективної господарської діяльності зазначеного підприємства.

Збільшення обсягу доходів, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів (на 35,1%), порівняно з I півріччям 2008 року, підтримується зростанням обсягів надходжень переважної більшості джерел наповнення власних

доходів бюджету міста за виключенням податку на прибуток підприємств комунальної власності та відсотків банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами.

У 2009 році, як і у попередньому бюджетному періоді, місто Комсомольськ продовжує зберігати статус міста-реципієнта, та отримує дотацію вирівнювання з Державного бюджету, обсяг якої суттєво збільшився, порівняно з попереднім роком. Співвідношення обсягу дотації вирівнювання до обсягу доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів у I півріччі 2009 року становив 6,2%, проти 0,2% у відповідному періоді минулого року.

Затверджений на 2009 рік з урахуванням змін план за доходами спеціального фонду за підсумками I півріччя 2009 рік було виконано на 29,7%, на що вплинув низький рівень виконання уточненого плану за переважною більшістю джерел наповнення спеціального фонду бюджету міста.

Динаміка надходжень до бюджету розвитку у I півріччі 2009 року свідчить про значне зменшення попиту на земельні ділянки та об'єкти комунальної власності, у зв'язку з падінням ділової активності у місті, що спричинено загальною негативною макроекономічною динамікою у країні. Це, безумовно, впливатиме на обсяги надходжень до бюджету розвитку та може ускладнити виконання програм соціально-економічного розвитку міста Комсомольська.

Виконання видаткової частини бюджету м. Комсомольська за результатами I півріччя 2009 року

Порівняно з I півріччям 2008 року, обсяг видатків (без врахування коштів, що передаються із загального фонду в спеціальний) у I півріччі 2009 року збільшився на 27,3%, здебільшого, за рахунок збільшення видатків за галузями бюджетної сфери, що зумовлено зростанням оплати праці працівників бюджетних установ. За результатами звітного періоду з бюджету міста здійснено видатків обсягом 68 651,0 тис. грн. (без врахування коштів, що передаються із загального фонду в спеціальний), що складає 41,9% від затвердженого з врахуванням змін плану на 2009 рік.

Рівень виконання річного плану у січні-червні 2009 року за фінансуванням галузей бюджетної сфери та соціального захисту в цілому відповідає динаміці, що склалася у попередніх відповідних бюджетних періодах, проте спостерігається низький рівень виконання уточненого річного плану за окремими видатковими статтями, віднесеними до основних. Це пов'язано з низькими темпами наповнення бюджету міста загалом, зокрема бюджету розвитку міської ради. Внаслідок цього місто не має можливості здійснювати у запланованих обсягах капітальні видатки, у т. ч. на оновлення міської інфраструктури.

Видаткова частина бюджету міста Комсомольська за функціональною класифікацією, як і в попередніх періодах, має соціальне спрямування. Значний обсяг бюджетних коштів спрямовується на фінансування освіти, охорони здоров'я, соціальний захист та соціальну допомогу, культуру та мистецтво та фізичну

культуру та спорт (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ, нарахування на заробітну плату та соціально спрямовані трансферти населенню), питома вага яких у структурі витрат бюджету без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, сягає 74,2%.

Недовиконання у повному обсязі планових обсягів видатків за окремими видатковими статтями бюджету, віднесеними до основних, мало наслідком збільшення обсягу кредиторської заборгованості бюджету міста до 0,8 млн. грн. станом на 01.07.2009 р., погашення якої створюватиме додаткове навантаження на бюджет міста.

Виконання видаткової частини бюджету міста Комсомольська у I півріччі 2009 року характеризується зростанням питомої ваги поточних видатків (до 87,5%) загалом та закріплених статей зокрема (до 88,1%), що звужує можливості міста щодо розпорядження бюджетними коштами у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

У поточному році було забезпечене своєчасне обслуговування та погашення випуску облігацій внутрішньої місцевої позики серії А обсягом 8,0 млн. грн.

Боргові зобов'язання

Протягом I півріччя 2009 року обсяг прямого боргу Комсомольської міської ради не змінився та станом на 01.07.2008 р. складав 8,0 млн. грн. – облігації внутрішньої місцевої позики. Виплата процентного доходу за цим зобов'язанням протягом звітного періоду проводилась у повному обсязі та в строк. При цьому за рахунок зростання доходної частини бюджету міста пряме боргове навантаження на бюджет міста без врахування трансфертів знизилося на 0,6 в. п., до 6,6%, що є невисоким показником. У липні 2009 року облігації було погашено вчасно та у повному обсязі.

Консолідований борг міста станом на 01.07.2009 р. складав 16 386,8 тис. грн., та складався з прямого богу міської ради, простроченої кредиторської заборгованості бюджету та комунальних підприємств міста, а також майнового поручительства Комсомольської міської ради перед ТОВ філія «Придніпровське регіональне управління Банку «Фінанси та кредит» у забезпечення зобов'язань, що впливає під час оформлення кредитної лінії. Залишок за кредитом, що залучався КВП «Комсомольськтеплоенерго», у серпні 2009 р. був своєчасно та у повному обсязі погашений.

Місто надалі планує здійснити випуск процентних муніципальних облігацій внутрішньої позики після нормалізації ситуації на фінансовому ринку України.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Комсомольська підтверджено на рівні uaA-, прогноз змінено на «стабільний».

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. К. Самойлова

**Старший фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

О. І. Луценко

Додатки

Бюджет м. Комсомольська за результатами 2005-2008 рр. та I півріччя 2009 року, представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Податкові надходження	39 038,2	49 436,8	57 144,2	80 081,7	45 122,9
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	4 884,1	13 150,5	11 410,0	18 192,3	11 240,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	11 680,6	11 665,1	22 000,0	22 762,4	15 264,5
Операційні надходження всього	55 602,8	74 252,4	89 565,6	121 036,4	71 627,4
Поточні видатки	36 676,4	46 362,6	58 637,2	79 671,6	44 023,1
Субсидії та поточні трансферти	14 063,8	14 304,3	26 137,9	24 842,3	15 567,4
Операційні видатки всього	50 740,2	60 666,9	84 775,1	104 513,9	59 590,6
Операційний баланс	4 862,6	13 585,6	4 790,5	16 522,4	12 036,8
Фінансовий дохід	0,0	568,5	2 500,8	2 833,9	1 241,9
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	242,0	960,1	957,8	480,9
Фінансовий баланс	0,0	326,5	1 540,7	1 876,1	761,0
Поточний баланс	4 862,6	13 912,1	6 331,2	18 398,6	12 797,8
Капітальні надходження	11 530,9	8 308,2	8 392,8	10 718,9	1 634,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	1 702,0	1 782,0	6 174,5	3 240,6	465,0
Капітальні надходження всього	13 232,9	10 090,2	14 567,3	13 959,5	2 099,1
Капітальні видатки	15 194,4	15 936,3	17 987,3	28 449,6	8 204,9
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	1 022,2	322,8	1 192,4	1 086,9	407,2
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	626,0	891,0	2 675,2	2 679,6	465,0
Капітальні видатки всього	16 842,5	17 150,1	21 854,9	32 216,1	9 077,1
Капітальний баланс	-3 609,7	-7 059,8	-7 287,6	-18 256,6	-6 978,0
Баланс після капітальних видатків	1 252,9	6 852,1	-956,4	142,0	5 819,8
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	-0,5	-0,7	-0,5	-0,5	-32,6
Профіцит/дефіцит	1 253,4	6 852,9	-955,9	142,5	5 852,4

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради

Фінансування бюджету м. Комсомольська в 2005-2008 рр. та I півріччі 2009 року, тис. грн.

Показник	2005 рік	2006 рік	2007 рік	2008 рік	I півріччя 2009 року
Профіцит/дефіцит	1 253,5	6 852,9	-955,9	142,5	5 852,4
Фінансування	-1 253,5	-6 852,9	955,9	-142,5	-5 852,4
Зміни залишків	-1 253,4	-1 373,0	1 598,1	574,9	-5 878,2
залишок на початок року	1 379,00	5 010,33	4 005,38	2 407,3	1 832,4
залишок на кінець року	2 632,40	6 449,53	2 407,31	1 832,4	7 710,7
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	-5 479,9	-642,2	-717,3	27,6
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	9 000,0	26 536,3	44 905,5	1 027,6
Розміщення коштів з депозитів або придбання цінних паперів	0,0	14 479,9	27 178,5	45 622,9	1 000,0
Фінансування за рахунок єдиного казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	1 238,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	1 238,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Комсомольської міської ради